

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Το παρόν δελτίο της Ενώσεώς μας είναι το πρώτο που εκδίδεται μετά το τρομοκρατικό κτύπημα της Ν. Υόρκης, στις 11 Σεπτεμβρίου, με τη φοβερή καταστροφή που προκάλεσε, τις χιλιάδες ανθρώπινες ζωές που χάθηκαν και την εν συνεχεία δημιουργηθείσα εμπόλεμο κατάσταση με επίκεντρο μεν το Αφγανιστάν, αλλά με διεθνείς προεκτάσεις και συνέπειες, στην προσπάθεια αντιμετώπισης της νέας αυτής λαίλαπας, της τρομοκρατίας, που απειλεί την ειρήνη και την παγκόσμια τάξη. Οι αρνητικές επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία από τις εξελίξεις αυτές, εκδηλωθείσες ήδη ή επερχόμενες μετά βεβαιότητας, είναι προφανείς.

Η δε ναυτιλία ως εκ του πρωτεύοντος ρόλου της στις διεθνείς μεταφορές επόμενο είναι να υποστεί μεταξύ των πρώτων τις επιπτώσεις αυτές. Ήδη ευρίσκεται καθ' οδόν σημαντική αύξηση των ασφαλιστρών των πλοίων, ενώ ο τομέας των επιβατηγών, κυρίως δε των κρουαζιεροπλοίων, υφίσταται ήδη τις πρώτες σοβαρές επιζήμιες συνέπειες της καταστάσεως αυτής με την ακύρωση σειράς συμβάσεων μεταφοράς επιβατών, μείωση επιβατικής κινήσεως κλπ.

Στο προβληματικό αυτό περιβάλλον με τα νέα δεδομένα και τις απρόβλεπτες περαιτέρω περιπλοκές, καλούμεθα τώρα να εργασθούμε ελπίζοντας πάντοτε σε καλύτερες ημέρες.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Νομοθετικές εξελίξεις που αφορούν τη ναυτιλία

Ανέλκυση ναυαγίων

Με τον Νόμο 2881/01 (ΦΕΚ 16Α/6.2.01) ρυθμίσθηκαν θέματα ανέλκυσης ναυαγίων. Συγκεκριμένα, δόθηκε ο ορισμός του ναυαγίου, καθορίσθηκε προθεσμία ανέλκυσεως του ναυαγίου από τον κύριο αυτού, ύστερα από πρόσκλησή του εκ μέρους του Οργανισμού που έχει την διαχείριση του λιμένας. Σε περίπτωση παρόδου απράκτου της πιο πάνω προθεσμίας η ανέλκυση γίνεται από τον αρμόδιο Οργανισμό που εισπράττει τα έξοδά του από τον κύριο του ναυαγίου δυνάμει των διατάξεων του ΚΕΔΕ. Επίσης παρέχεται στον εν λόγω Οργανισμό και δικαίωμα εκποιήσεως του ναυαγίου με ανοικτό πλειοδοτικό διαγωνισμό. Σημαντική είναι η διάταξη του άρθρου 7 του νόμου που επιβάλλει την υποχρεωτική ασφάλιση κάθε πλοίου που καταπλέει ή παραμένει σε Ελληνικό λιμάνι ή αποπλέει από αυτό για την κάλυψη της ευθύνης του κυρίου του πλοίου από τις διατάξεις του νόμου αυτού. Το ύψος της ελάχιστης ασφάλισης είναι το οριζόμενο ως όριο αστικής ευθύνης για τις αντίστοιχες απαιτήσεις σύμφωνα με το άρθρο 6§1β της Διεθνούς Σύμβασης του Λονδίνου του 1976 για τον περιορισμό της ευθύνης για ναυτικές απαιτήσεις, που κυρώθηκε με το Ν. 1923/91. Ο αρμόδιος για την ανέλκυση του ναυαγίου Οργανισμός και το Δημόσιο έχουν ευθεία αγωγή κατά του ασφαλιστή.

Ενδιαφέρουσα είναι και η με το άρθρο 11§7 του ίδιου Νόμου προσθήκη άρθρου 9 στον Ν. 314/76. Με το άρθρο αυτό επεκτείνεται η υποχρεωτική ασφάλιση της αστικής ευθύνης για ζημιές από ρύπανση σε πλοία ή πλωτά ναυπηγήματα που μεταφέρουν χύμα ποσότητες πετρελαίου μέχρι και 2000 τόννους ή βρίσκονται εντός των ελληνικών χωρικών υδάτων και οι δεξαμενές τους χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση ή

επεξεργασία πετρελαίου χύμα, ανεξαρτήτως ποσότητας. Το ποσό της ασφάλισης είναι ίσο προς το γινόμενο των κόρων ολικής χωρητικότητας του πλοίου ή του πλωτού ναυπηγήματος επί 600 μονάδες του Ειδικού Τραβηκτικού Δικαιώματος, όπως αυτό ορίζεται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Επιλογή πρόσφατης νομολογίας με ενδιαφέρον για τη ναυτιλία

Δίκαιο που διέπει την σύσταση και λειτουργία των εταιρειών των ΑΝ 89/97. Επιρροή, ή μη, της υπέρξεως της πραγματικής τους έδρας στην Ελλάδα.
(ΑΠ 325/2001 παραπομπή στην Ολομέλεια.)

Κατά την πλειοψηφήσασα άποψη, ο ΑΝ 89/67 προϋποθέτει ότι οι αλλοδαπές εταιρείες που εγκαθίστανται στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του έχουν την πραγματική τους έδρα στο εξωτερικό και εγκαθιστούν στην Ελλάδα υποκαταστήματα, γραφεία ή πρακτορεία. Εάν όμως οι εταιρείες αυτές έχουν την πραγματική τους έδρα στην ημεδαπή, ως προς την σύσταση και λειτουργία τους διέπονται από το ημεδαπό δίκαιο και συνεπώς, εάν δεν έχουν τηρήσει τις διατυπώσεις της ελληνικής νομοθεσίας για την σύστασή τους, είναι "εν τοις πράγμασι" εταιρείες. Μοναδική εξαίρεση του κανόνα αυτού αποτελούν οι ναυτιλιακές εταιρείες που εγκαθίστανται στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του ΑΝ 89/67, οι οποίες διέπονται, ως προς την σύσταση και λειτουργία τους, από το δίκαιο της καταστατικής τους έδρας σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 791/78 και του Ν. 2234/94.

Κατά την μειοψηφήσασα γνώμη, ο ΑΝ 89/67 αρκείται στην νομιμότητα της ιδρύσεως της αλλοδαπής εταιρείας κατά το δίκαιο της χώρας όπου εδρεύει σύμφωνα με το καταστατικό της. Διαφορετικά οδηγούμαστε στο άτοπο, ευθύς ως χορηγηθεί σε μία

αλλοδαπή εταιρεία άδεια εγκατάστασής της στην Ελλάδα, να θεωρείται άκυρη λόγω ενός δευτέρου ελέγχου της νομιμότητας της ιδρύσεώς της, αυτή τη φορά σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο, ο οποίος (έλεγχος) όμως δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των προϋποθέσεων για την εγκατάστασή της. Τούτο δημιουργεί προβλήματα στις συναλλαγές και έχει οδηγήσει σε μία νομική κατασκευή, των εταιρειών "εν τοις πράγμασι", η οποία δεν έχει καμία σχέση με τα κρατούντα διεθνή. Άλλωστε δεν είναι δυνατόν να αποσκοπείται η προσέλκυση ξένων εταιρειών και κεφαλαίων με την εγκατάστασή τους στην Ελλάδα και ταυτόχρονα η Ελλάδα να παρεμβάλλει προσκόμματα στην λειτουργία των εν λόγω εταιρειών.

Είναι αξιοπρόσεκτο ότι με την παραπάνω απόφαση επιβεβαιούται τουλάχιστον η εφαρμογή του δικαίου της καταστατικής έδρας ως προς την ίδρυση και λειτουργία των ναυτιλιακών εταιρειών που είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα σύμφωνα με τον Α.Ν. 89/67.

Περιορισμός ευθύνης πλοιοκτήτη, Διέπεται από Δ.Σ. Λονδίνου 1976. Διαχρονικό δίκαιο (ΕφΠειρ. 1003/2000).

Οι διατάξεις της Διεθνούς Σύμβασης του Λονδίνου του 1976, που κύρωσε η Ελλάδα με τον Ν. 1923/91, εφαρμόζονται κάθε φορά που γίνεται επίκληση του περιορισμού της ευθύνης του πλοιοκτήτη ή άλλων δικαιουμένων προσώπων, ανεξάρτα αν τα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) που επικαλούνται τον περιορισμό είναι ημεδαπά ή αλλοδαπά και ανεξάρτητα αν το πλοίο φέρει ελληνική ή ξένη σημαία. Η δήλωση για τον περιορισμό της ευθύνης συνιστά διαπλαστικό δικαίωμα και διαδικαστική πράξη, οι προϋποθέσεις ασκήσεως του οποίου διέπονται κατ' άρθρο 25§1 ΕισΝΑΚ από το δίκαιο που ισχύει κατά τον χρόνο της άσκησής του, οπότε επέρχεται και η σκοπούμενη διάτληση, δηλαδή ο περιορισμός της ευθύνης.

Συνεπώς, εάν το παραγωγικό αίτιο της ευθύνης έλαβε χώρα προ της ενάφξης της ισχύος της Δ.Σ. του Λονδίνου πλην όμως η δήλωση για τον περιορισμό της ευθύνης γίνει υπό το καθεστώς αυτής (Δ.Σ.), θα διέπεται από τις διατάξεις της, σήμερα ισχύουσας, Δ.Σ και όχι από το δίκαιο και κατά την διαδικασία που ίσχυε για τον περιορισμό της ευθύνης κατά τον χρόνο γενέσεως της ευθύνης. Οι διατάξεις του άρθρου 24 ΕισΝΑΚ αφορούν το νομικό καθεστώς που διέπει την δημιουργία της ενοχής και όχι την αλλοίωση ή απόσβεσή της - στην έννοια των οποίων επιτίπτει και η δήλωση για τον περιορισμό της ευθύνης - και ως εκ τούτου δεν εφαρμόζονται για την εξεύρεση του νομικού καθεστώτος που διέπει τον περιορισμό της ευθύνης.

Η απόφαση αυτή αποτελεί στροφή της νομολογίας, διότι ορίζει ως εφαρμοστέο δίκαιο για τον περιορισμό της ευθύνης του πλοιοκτήτη το δίκαιο που ισχύει κατά τον χρόνο της υποβολής της σχετικής δηλώσεως, εφαρμόζοντας το άρθρο 25 ΕισΝΑΚ και όχι το 24 ΕισΝΑΚ όπως γινόταν μέχρι σήμερα. Τούτο έχει ως πρακτικό αποτέλεσμα οι διατάξεις του ΚΙΝΔ για τον περιορισμό της ευθύνης να θεωρούνται καταργημένες στο σύνολό τους.

Μη νόμιμη η διοικητική απαγόρευση απόπλου επαγγελματικού τουριστικού πλοίου για οφειλές τελών ελλειμνισμού προς τις Μαρίνες του ΕΟΤ (ΜΠΠειρ 4256/01 ασφαλιστικά μέτρα)

Η από τους διαχειριζόμενους τις μαρίνες του ΕΟΤ απαγόρευση απόπλου των εκεί ελλειμνιζομένων επαγγελματικών τουριστικών σκαφών για οφειλές τελών ελλειμνισμού με την αποστολή σχετικού σημειώματος εκ μέρους τους προς το Λιμεναρχείο δεν είναι νόμιμη, διότι πρόκειται για ικανοποίηση ιδιωτικής απαίτησεως η οποία δεν μπορεί να γίνει χωρίς την έκδοση δικαστικής απόφασης ή άλλου εκτελεστού τίτλου.

Έλλειψη εννόμου συμφέροντος μετόχων ναυτικών εταιρειών του Ν. 959/79 να παρέμβουν σε δίκη υπέρ αυτής. Για να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα πρέπει να γίνεται προηγούμενη στάθμιση μεταξύ των συμφερόντων του αιτούντος και γεγενημένων δικαιωμάτων τρίτων προσώπων (ΜΠΠειρ 4209/2001, ασφαλιστικά μέτρα).

Ο μέτοχος ναυτικής εταιρείας δεν έχει έννομο συμφέρον να παρέμβει προσθέτως σε εκκρεμή δίκη μεταξύ τρίτου και της εταιρείας διότι: (α) το δικάσιμο από την δίκη αυτή, που αφορά σε δικαιώματα ή υποχρεώσεις της εταιρείας, δεν καταλαμβάνει και τον ίδιο (β) η απόφαση δεν μπορεί να εκτελεστεί κατ' αυτού (γ) το αντικείμενο της δίκης δεν αποτελεί προδικαστικό ζήτημα σε μελλοντική δίκη αυτού. Για να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα πρέπει να σταθμισθούν αφ' ενός μεν η ανάγκη εξασφάλισης της απαίτησης του αιτούντος και αφ' ετέρου των γεγενημένων δικαιωμάτων

τρίτων προσώπων μη συνδεομένων με τον αιτούντα στο πλαίσιο της δικαζόμενης έννομης σχέσης. Δεν διατάσσονται ασφαλιστικά μέτρα, και δη η συντηρητική κατάσχεση εννέα πλοίων της καθής, διότι κάτι τέτοιο θα έθετε σε κίνδυνο την ικανοποίηση πληθώρας απαιτήσεων τρίτων, και δη δικαιούχων αποζημιώσεων ναυαγίου, δανειστριών τραπεζών, μελών των πληρωμάτων των πλοίων και υπαλλήλων γραφείου της καθής.

Δεν είναι επιτρεπτή η προσωπική κράτηση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ναυτικής εταιρείας του Ν. 959/79 για αξιώσεις τρίτων κατ' αυτής (ΜΠΠειρ 2121/2000, εργατική που εφήρμοσε την τακτική διαδικασία).

Η ναυτική εταιρεία αποτελεί ιδιόμορφη εταιρεία που ιδρύεται και λειτουργεί κατά τρόπο παρόμοιο με αυτό της ανώνυμης εταιρείας, έχουσα κεφαλαιουχική συγκρότηση, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή κατ' ανάλογη εφαρμογή για την ταυτότητα του νομικού λόγου της προβλέψεως του άρθρου 1096 παρ. 3 ΚΠολΔ, η απαγγελία προσωπικής κρατήσεως κατά των μελών του Διοικητικού της συμβουλίου για την ικανοποίηση αξιώσεων τρίτων κατ' αυτής. Εξ άλλου η ιδιότητα κάποιου ως μέλους του Δ.Σ. ναυτικής εταιρείας δεν αρκεί για να τον καταστήσει ατομικά υπεύθυνο για τις αξιώσεις τρίτων κατά της εταιρείας. Η αγωγή εισαχθείσα αναρμοδίως προς εκδίκαση στο Μονομελές Πρωτοδικείο κατά την εργατική διαδικασία, δικάζεται κατά την τακτική και απορρίπτεται λόγω του προφανούς νόμου αβασίμου αυτής.

Η ΕΝΩΣΗ

Η Ελληνική Ένωση Ναυτιλιακών Δικηγόρων είναι μια μη κερδοσκοπική ένωση που έχει σκοπό να προβάλλει και βελτιώνει τις νομικές και δικαιοδοτικές υπηρεσίες που οι Έλληνες ναυτιλιακοί δικηγόροι και η πόλις του Πειραιά μπορούν να προσφέρουν στην ναυτιλιακή κοινότητα, που αποτελείται όχι μόνον από τους πλοιοκτήτες και ναυτικούς αλλά και ένα ευρύ φάσμα συναφών επιχειρήσεων, όπως τράπεζες, που ασχολούνται με την χρηματοδότηση της ναυτιλίας, ναυλωτές, φορτωτές, μεσίτες, πράκτορες, ναυπηγοί και άλλοι συναφείς κλάδοι. Μέλη της Ενώσεως είναι δικηγορικά γραφεία με εξειδίκευση στη ναυτιλιακή δικηγορία. Η Ένωση δεν παρέχει νομικές υπηρεσίες. Οι νομικές υπηρεσίες προσφέρονται από τα μέλη της.

Μέλη της Ενώσεως είναι τα δικηγορικά γραφεία:

- Παύλος Κ. Αβραμιάς & Συνεργάτες
- Βγενόπουλος & Συνεργάτες
- Γερασίμου & Συνεργάτες
- Ν. Γωγιού - Α. Νασίκα
- Γ. & Ν. Α. Λανιόλος
- Η. Ησαΐα
- Καρατζά & Συνεργάτες
- Βλάσης Ν. Μακρής & Συνεργάτες
- Πάνος Α. Μαυρογιάννης & Συνεργάτες
- Γ.Ε. Μπαϊρακτάρη & Συνεργατών
- Νίκου Κ. Μπαλταζάνη - Κατ. Πλουμίδου & Συνεργατών
- Μωράτη - Πασσά
- Μαρίας Πρωεστου
- Γ. Πολογιώργη, Θ. Μπάμπλη, Ν. Τρουλλινού, Τ. Μαύρου
- Δευκαλίον Ρεδιάδης & Υιοί
- ΙΚΡΡ Ρόκας & Συνεργάτες
- Ρούσσου - Χατζηδημητρίου
- Σαραντίτης & Συνεργάτες
- Σαπουνάκης & Συνεργάτες
- Σαρχής, Ποταμιάνος, Γκαρέτσος
- Αδελφών Σιούφα, Στ. Παπανδρεόπουλου, Κ. Εμμανουήλ, Π. Αναγνωστόπουλου & Συνεργατών
- Ν. Σκορίνη
- Στυλιανού & Στυλιανού
- Π. Κ. Σωτηρόπουλου
- Γρ. Ι. Τιμαγένη
- Γ. Τζαγάκης - Α. Κουτσούκος - Σ. Φωκάς

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της η Ελληνική Ένωση Ναυτιλιακών Δικηγόρων εκδίδει αυτό το Δελτίο που απευθύνεται σε αναγνώστες που ασχολούνται με τη ναυτιλία. Το Δελτίο περιέχει ενημέρωση σχετικά με νέους νόμους και δικαστικές ή διαιτητικές αποφάσεις, καθώς και νέα της Ενώσεως και γενικότερες ναυτιλιακές ειδήσεις. Η παρουσίαση, σύντομη και απλή σκοπεύει να το κάνει χρήσιμο και στα μέλη της Ενώσεως αλλά και στη ναυτιλιακή κοινότητα γενικότερα.

Το "Δελτίο" εκδίδεται από την
Ελληνική Ένωση Ναυτιλιακών Δικηγόρων

Ακτή Μιαούλη 41, β' όροφος
185 35 Πετραιάς

Τηλ. (301) 4294900 - Fax. (301) 4294941

url:www.maritimelawyers.gr

E-mail:mail@maritimelawyers.gr

Το παρόν τεύχος το επιμελήθηκε το δικηγορικό γραφείο Ν. Σκορίνη